

Direcția Arhitect șef

Nr. 135385 / 12.09..2023

RAPORTUL INFORMĂRII ȘI CONSULTĂRII PUBLICULUI ȘI A GRUPULUI DE LUCRU

consultarea publică Faza I – Analiza și diagnoza dezvoltării spațiale și elaborarea studiilor de fundamentare studiilor de fundamentare, Studii de fundamentare cu caracter analitic și studii de fundamentare cu caracter prospectiv

REACTUALIZAREA PLANULUI DE AMENAJARE A TERITORIULUI JUDEȚEAN (PATJ) HARGHITA

Inițiator: Consiliul Județean Harghita

Obiect: Consultarea grupului de lucru consultarea publică Faza I – Analiza și diagnoza dezvoltării spațiale și elaborarea studiilor de fundamentare studiilor de fundamentare, Studii de fundamentare cu caracter analitic și studii de fundamentare cu caracter prospectiv

În conformitate cu prevederile art. 36 și art. 61 din Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul, ale Ordinului nr. 233/2016 al Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul și de elaborare a documentațiilor de urbanism, ale Ordinului nr. 2701/2010 al Ministerului Dezvoltării Regionale și a Turismului pentru aprobarea metodologiei de informare și consultare a publicului cu privire la elaborarea sau revizuirea planurilor de amenajare a teritoriului și de urbanism, precum și ale Regulamentului local de implicare a publicului în elaborarea sau revizuirea planurilor de urbanism și amenajarea teritoriului din județul Harghita, aprobat prin Hotărârea Consiliului Județean Harghita nr. 89/2011, s-a întocmit prezentul raport privind **consultarea publică Faza I – Analiza și diagnoza dezvoltării spațiale și elaborarea studiilor de fundamentare studiilor de fundamentare, Studii de fundamentare cu caracter analitic și studii de fundamentare cu caracter prospectiv**

În vederea informării publicului privind studiile de fundamentare parte Faza I – Analiza și diagnoza dezvoltării spațiale și elaborarea studiilor de fundamentare studiilor de fundamentare, Studii de fundamentare cu caracter analitic și studii de fundamentare cu caracter prospectiv, au fost parcurse etapele de informare și consultare a publicului și a grupului de lucru de către Direcția Arhitect Șef, în scopul colectării de propuneri și observații utile pentru aprobarea studiilor de fundamentare.

Informarea și consultarea publicului s-a desfășurat astfel:

-Anunțul privind consultarea publicului și grupului de lucru privind studiile de fundamentare, a fost afișat pe pagina de Internet la adresa <https://judetulharghita.ro/informatii-de-interes-public/> în perioada **16.08.2023-24.08.2023**.

-Anunțul a fost publicat în două ziare locale:

-Informația Harghitei, la data de 18.08.2023

-Hargita Népe, la data de 21.08.2023

-Anunțul a fost trimis Membrii grupului de lucru cu rol consultativ prin poșta electronică în data de: 17.08.2023.

Membrii grupului de lucru cu rol consultativ cât și locuitorii județului Harghita au fost invitați să transmită completările, propunerile, temele, cerințele pe care le consideră necesare și oportune prin:

- scrisori depuse la registratura Consiliului Județean Harghita – municipiul Miercurea Ciuc, Piața Libertății, nr. 5, județul Harghita, program luni – joi 8:00 – 16:30, vineri 8:00 – 14:00;
- scrisori transmise prin poștă pe adresa Consiliului Județean Harghita (cu data de trimitere în termenul limită comunicat);
- scrisori transmise prin poștă electronică pe adresa: arhitectsef@judetulharghita.ro

Persoana responsabilă privind informarea și consultarea publicului este Szebeni Erika, consilier, e-mail: arhitectsef@judetulharghita.ro, tel.: 0266-207701, int.1510.

În cadrul consultării s-au primit următoarele răspunsuri:

Completările, propunerile, temele, cerințele exprimate de membrii grupului de lucru	Modul de trimitere
1. Primăria Comunei Frumoasa cu nr. 747/2023 - înregistrată la CJHR cu nr. 133279/17.08.2023	
A transmis lista de investiții locale propuse în comuna Frumoasa, conform următoarele: -Amenajare bază sportivă și de agrement, Str-Bisericii, nr. 210A, sat Frumoasa, comuna Frumoasa -Reabilitare, mansardare și extindere clădire C1 Centru medical comunal, str. Bisericii, nr. 268/A, sat Frumoasa, comuna Frumoasa -Reamenajarea și extinderea Căminului Cultural din satul Nicolești -Amenajarea sistemului de apă și canalizare	-poșta electronică

menajeră în satul Făgețel -Amenajarea DC7 Făgețel -Construire cămin cultural în satul Făgețel	
2. Primăria Comunei Gălăuțaș cu nr. 3865/2023 - înregistrată la CJHR cu nr. 133484/21.08.2023	
Nu a avut completări sau propuneri.	Poșta electronică
3. Administrația Parcului Național Călimani cu nr. 226ie/L.B.B/22.08.2023 - înregistrată la CJHR cu nr. 133658/23.08.2023	
<p>Propuneri de completări:</p> <p>-în cadrul <u>Voluului 1 - Studii de fundamentare - Arii naturale și mediul (SF7):</u></p> <p>a. capitolul 2.1.4 Administrarea ariilor naturale protejate - Tabel nr. 7: <i>Situația Planurilor de management aprobate pentru ariile protejate</i> - <u>de modificat</u> actul de aprobare al planului de management al Parcului Național Călimani respectiv, Ordinul 1681/2023 - pag 30;</p> <p>b. capitolul 2.1.6.2. Amenințări și impacte în ariile naturale protejate din județ - <u>propunem</u> modificarea/excluderea amenințărilor legate de exploatarea forestiere, activitățile silvice, prospecțiunile geologice și activitățile miniere ținând cont de faptul că suprafața din Parcul Național Călimani de pe raza județului Harghita este inclusă în totalitate în zona de protecție integrală, aici desfășurându-se doar activitățile permise de prevederile OUG 57/2007 - pag. 72-73;</p> <p>c. capitolul 2.1.6.2. Amenințări și impacte în ariile naturale protejate din județ - <u>propunem</u> completarea amenințărilor datorate activităților antropice cu următoarele:</p>	Poșta electronică

-apariția așezărilor sezoniere pe suprafața habitatelor naturale de pajiști formate din culegători de fructe de pădure și ciuperci, în majoritatea cazurilor de etnie romă, care: pătrund cu mijloace motorizate, generează cantități mari de deșeuri, taie ilegal vegetație lemnoasă, provoacă incendii pe pajiști, reduc, prin colectare, sursa de hrană a faunei, deranjează prin zgomot fauna, săvârșesc fapte de distrugere și de furturi la stâne - pag. 72-73;

-desfășurarea de activități turistice și recreative cu mijloace motorizate (4x4, enduro, ATV, snowmobile) facilitate de căile de acces, care aduc prejudicii speciilor și habitatelor de interes comunitar și național din aria naturală protejate.

-în cadrul **Volumului 1 - Studii de fundamentare - Patrimoniul cultural (Sf 8):**

 a. capitolul 2.4.2 **Peisajul cultural - zonele etno-geografice** - **11!!!R.Unem**
 includerea Parcului Național Călimani - pag. 109;

 b. capitolul 2.4.2 **Peisajul cultural - zonele etno-geografice** - *Tabel nr. 17: Zone naturale protejate de interes național și monumente ale naturii* - **11!!!R.Unem**
 includerea Parcului Național Călimani - pag. 109;

 - în cadrul **Volumului 1 - Studii de fundamentare - Valorificarea potentialului turistic sau balnear (SF11):**

 a. capitolul 2.2.1 **Resurse turistice naturale** - **de corectat** suprafața Parcului Național Călimani 24.556 ha - pag 31;

 b. capitolul 2.2.1 **Resurse turistice naturale** - Lacul Sfânta Ana **de modificat** în fraza "În cadrul destinației se pot realiza o serie de activități turistice: plimbări pe malul lacului, baie în lac, plimbare cu barca pe lac, vizită la Rezervația Naturală Lacul Sfânta Ana

<p>sau drumeție în Munții Călimani." - Munții Călimani cu munții Ciomatu - pag. 31; c. capitolul 2.5 Zonele turistice din județul Harghita și forme de turism specifice acestora - de corectat altitudinea vârfului Negoiu Unguresc 2081 m - pag. 99;</p>	
<p>4. Agenția pentru Dezvoltare Regională CENTRU cu nr. 27680/22.08.2023 - înregistrată la CJHR cu nr. 133707/23.08.2023</p>	
<p>Nu a avut completări sau propuneri.</p>	<p>Poșta electronică</p>
<p>5. Primăria comunei Suseni din data de 24.08.2023 - înregistrată la CJHR cu nr. 133763/24.08.2023</p>	
<p>Propuneri de completări:</p> <p>-la pag 146, 6.1. Structura pe religii este eronat trecută: "La Recensământul din anul 2021 doar în 9 din cele 67 localități ale județului erau înregistrate peste 50% persoane care s-au declarat de confesiune ortodoxă, respectiv comunele Subcetate, Suseni, Tomești, Tulgheș, Tușnad, Ulieș, Vărșag, Voșlăbeni și Zetea." Confrom Recensământul din anul 2021 (Tabelt 2.04.2) în localitatea Suseni sunt - 53 pers., Tomești - 10 pers., Tusnad - 29 pers, Ulies - 9 pers, Vărsag - 4 pers, Zetea - 13 pers., sunt de confesiune ortodoxă.</p> <p>În cazul SF12 ZMP_PATJ HR Tabelul nr.12 Asociația De Dezvoltare Intercomunitară De Utilități Publice Pentru Serviciul De Alimentare Cu Apă Și Canalizare "GYERVÍZ" a fost dizolvată.</p>	<p>Poșta electronică</p>
<p>6. Primăria Comunei Cozmeni cu nr. 3248/24.08.2023 - înregistrată la CJHR cu nr. 133774/24.08.2023</p>	
<p>Propuneri de completări:</p> <p>-limita UAT Cozmeni, județul Harghita și UAT Turia, județul Covasna să fie actualizată astfel încât în urma intabulării să nu se producă suprapuneri.</p>	<p>Poșta electronică</p>

7. Primăria Comunei Voșlăbeni cu nr. 3573/23.08.2023 - înregistrată la CJHR cu nr. 133799/24.08.2023	
Nu a avut completări sau propuneri.	Poșta electronică
8. CNTEE Transelectrica SA. cu nr. 9798/24.08.2023 - înregistrată la CJHR cu nr. 133821/24.08.2023	
Precizări/Propuneri de completări: -în cadrul documentației trebuie avute în vedere popunerile/precizările din scrisorile CN Transelectrica – STT/UTT Sibiu nr. 5958/16.05.2023, nr. 2440/02.03.2023 și nr. 1754/12.02.2021, anexate.	Poșta electronică
9. Consiliul Județean Neamț din data de 24.08.2023 - înregistrată la CJHR cu nr. 133851/25.08.2023	
Propuneri de completări: -SF3-RAI-POP.pdf- Analiza si diagnoza dezvoltării spațiale si elaborarea studiilor de Fundamentare - la pagina 18 paragraful „sunt unele litigii pe granițe cu județe vecine care determina retrasarea unor limite” credem ca ar trebui scos întrucât capitolul 2.2.2 Modificări în organizarea administrativ teritorială a județului, după 1989 se refera la situația actuală, nu la posibile situații viitoare.	Poșta electronică
10. ABA OLT – Sistemul de Gospodărire a Apelor Harghita 1434/25.08.2023 - înregistrată la CJHR cu nr. 133887/25.08.2023.	
Propuneri de completări: Dotarea tehnico-edilitară - SF6 La capitolul „Analiză critică a situației existente" s-a constatat faptul că s-au luat în considerare datele din Planul Local de Acțiune pentru Mediu pentru perioada 2007 - 2013. Menționăm faptul că în contribuția SGA HR au fost prezentate date referitoare la nivelul	Poșta electronică

anului 2021 (volumul de apă captat, inventarul centralizat a dotărilor tehnico - edilitare, alitatea apelor, funcționarea stațiilor de epurare, listă patrimoniu SGA HR).

În studiul prezentat de Dvs. corpul de apă Chirui figurează în interiorul corpului de apă Cormoș. Corpul de apă Chirui a fost separat de corpul de apă Cormoș, astfel în evidențele noastre sunt două corpuri de apă distincte.

La capitolul 2.1.3. Amenajarea bazinelor hidrografice facem mențiunea că în cadrul proiectului „Punerea în siguranță a barajului Șuta, județul Harghita” (investiție în curs de derulare) se specifică rolul principal a amenajării hidrotehnice și anume rol de apărare împotriva inundațiilor.

Ariile naturale și mediul - SF7

La capitolul 2.1.6.1. Amenințări și vulnerabilități generale, se prezintă problemele specifice cele mai frecvente în ariile protejate din județul Harghita.

În ceea ce privește lucrările hidrotehnice executate în zona ariilor naturale protejate Vă comunicăm faptul că există o colaborare între instituțiile de Gospodărire a Apelor și ANANP, fiind solicitat și respectat punctul de vedere a serviciului teritorial Harghita, în vederea diminuării maxime a impactului negativ asupra mediului.

Referitor la calitatea lacurilor naturale, din cauza valorilor ridicate a biomasei și a clorofilei, calitatea apei din lacul Sf. Ana se caracterizează prin calitate slabă.

Stabilirea și delimitarea zonelor de risc natural și antropic - SF9

În tabelul nr. 13 unde sunt enumerate

acumulările permanente, printre care și Barajul Suta ca folosință - recreere. În cadrul proiectului „Punerea în siguranță a barajului Suta, județul Harghita” (investiție în curs de derulare) se specifică rolul principal a amenajării hidrotehnice și anume rol de apărare împotriva inundațiilor.

La capitolul 4.1.1. Măsurile nestructurale de prevenire și combatere a inundațiilor, restaurarea zonelor de retenție prin remeandrarea cursului de apă, aceste lucrări pot fi realizate numai în situațiile în care condițiile tehnice și lucrările hidrotehnice existente pe teren permit acest lucru.

Valorificarea potentialului turistic sau balnear- SF11

În cadrul proiectului „Punerea în siguranță a barajului Suta, județul Harghita” (investiție în curs de derulare) se specifică rolul principal a amenajării hidrotehnice și anume rol de apărare împotriva inundațiilor.

Definirea zonelor metropolitane și periurbane - SF12

În Matricea de evaluare a zonelor metropolitane ale municipiilor Miercurea Ciuc, Gheorgheni, Odorheiu Secuiesc, Toplița la Indicatorii 1.13 și 1.14 sunt cuprinse două întrebări care nu se pot trata împreună, fiindcă pot să apară interpretări eronate.

(1.13 - Existența infrastructurii de alimentare cu apă la nivel de UATB; existența unor sate/localități fără acces la infrastructură;

1.14 - Existența infrastructurii de canalizare la nivel de UATB; existența unor sate/localități fără acces la infrastructură ;)

La Analiza S.W.O.T. - Puncte Slabe nu apare și

comuna Sânsimion privind lipsa infrastructurii de canalizare, cu toate că în comună nu există sistem centralizat de canalizare și stație de epurare a apelor uzate menajere.

În urma anunțului făcut în cadrul conferinței de presă din data de 24.08.2023 cât și anunțul afișat privind prelungirea termenului de consultare a publicului și grupului de lucru privind studiile de fundamentare pe pagina de socializarea a instituției , respectiv 01.09.2023 a fost înregistrat la Consiliul Județean Harghita următorul răspuns :

1. Primăria Comunei Corbu cu nr. 3558/16.08.2023 - înregistrată la CJHR cu nr. 134077/28.08.2023	
<p>Propuneri de completări:</p> <p>-o soluționare cât mai amplă a P.U.Z-urilor și P.U.D-urilor în localități, deoarece am observat că în localitățile învecinate comunei pentru diferite construcții (în general case, pentru activități de turism, prestări servicii, clădiri administrative) se cere prin certificatul de urbanism P.U.Z. cu toate că terenul este în intravilan și există P.U.G. După cum știți P.U.Z. –urile sunt costisitoare ca tarife și perioadă lungă de întocmire. Din această cauză majoritatea cetățenilor renunță la realizarea construcțiilor așteptând noi reglementări în domeniu sau apelează la alte județe unde pot investi, mai simplu, cu privire la emiterea autorizației de construire.</p>	Poșta electronică
2. Agenția Pentru Protecția Mediului Harghita cu nr. 3718/31.08.2023 - înregistrată la CJHR cu nr. 134605/04.09.2023	
<p>Propuneri de completări:</p> <p>Studiu de fundamentare Ariile natural mediul (SF7 - MED) : în județul Harghita toate stațiile de carburanti sunt situri posibil contaminate , cu toate că au fost construite conform noilor reglementări UE.</p>	Poșta electronică

<p>Siturile contaminate nu sunt în evidențele noastre deoarece cele istorice au fost curățate și anume:</p> <ul style="list-style-type: none"> -vechile de depozite de deseuri au fost lichidate, -cele trei depozite vechi de carburanti (M - Ciuc, Gheorgheni, Odorheiu - Secuiesc) au fost curățate, -cele doua depozite de pesticide (Miercurea - Ciuc ,Odorheiu - Secuiesc) au fost curățate, ecologizate. -vechile halzi și depozite de steril existente sunt ecologizate care nu intră sub incidența legislației emise de Ministerul Mediului și cad sub incidența legislației emise de Ministerul Minelor și Industriilor. -Pag. 86 Ordinul MMAP 1206/2015 a fost abrogat și este în vigoare Ordinul Nr. 1952/2023 din 14 iulie 2023 privind aprobarea listelor cu unitățile administrativ - teritoriale întocmite în urma încadrării în regimuri de gestionarea ariilor din zonele și aglomerările prevăzute în anexa nr. 2 din Legea nr.104/2011 privind calitatea aerului înconjurător; -Pag 87 Ordinul I 095/2007 referitor la stabilirea indicilor de calitate a aerului în vederea facilitării informării publicului a fost înlocuit cu Ordinul 1818/2020. 	
<p>3. Primăria Comunei Mugeni din data de 04.09.2023 - înregistrată la CJHR cu nr. 134715/04.09.2023.</p>	
<p>Propuneri de completări: Strategia de dezvoltare a comunei Mugeni</p> <p>Turism: Amenajarea unui iaz de pescuit și a unui camping pentru corturi pe Târnavă Mare între</p>	<p>Poșta electronică</p>

<p>Aluniș și Dejuțiu (arie protejată Natura 2000) (municipalitatea din Mugeni deține aproximativ 2,5 ha de teren). Se poate ajunge cu mașina sau cu bicicleta de pe drumul județean DJ 137 sau cu trenul de la linia de cale ferată Odorheiu Secuiesc-Sighișoara.</p> <p>Dezvoltare industrială și comercială: Un parc industrial ar putea fi dezvoltat pe partea dreaptă a drumului de acces Aluniș (infrastructură în apropiere și serviciu de gaz în curs de desfășurare (programul Saligny).</p> <p>Cultură, patrimoniu, turism: Un centru cultural, turistic și de patrimoniu ar putea fi dezvoltat în dreapta devierii satului Lutița, pe pajiștea din Lutița, lângă casa memorială din 1848.</p> <p>În partea de nord-vest a satului, de-a lungul drumurilor comunale 18 și 19, pot fi amenajate piste pentru bicicliști pentru a vizita biserica din Tăietura, atelierele de pălării de paie și stejarii de 250 de ani Tăietura.</p> <p>Îmbunătățiri ale transportului: O mai bună utilizare a căii ferate între Odorheiu Secuiesc și Cluj-Napoca, cu servicii mai frecvente între cele două localități, ceea ce ar asigura o legătură pe termen lung a comunelor cu orașele.</p>	
<p>4. Agenția Națională pentru Arii Naturale Protejate, Serviciul Teritorial Harghita cu nr. 636/ST.HR/11.09.2023 - înregistrată la CJHR cu nr. 135318/11.09.2023.</p>	
<p>Propuneri de completări:</p> <p>Cu privire la studiul Cadrul natural și peisajul, condiții geotehnice și hidrogeologie, climatice, pedologice și ecologice (SF 1 - NAT):</p> <p>P. 144 descrierea ecosistemelor de pajiști:</p> <p>“Lanțurile trofice specifice sunt alcătuite din insecte, insecte de pradă, formicide (Formica polyctena), sopârle (Lacerta vivipara), păsări</p>	<p>Poșta electronică</p>

insectivore – brumărița de stâncă (*Prunella collaris*), fluturașul de piatră (*Tichodroma moraria*). Dintre mamifere se remarcă capra neagră (*Rupicapra rupicapra*).

Importanța economică a acestor ecosisteme derivă din suportul pe care îl reprezintă pentru pășunatul animalelor, în special al oilor.”

În aceste fraze credem că sunt menționate greșit specii de vertebrate tipice stâncăriilor. Ar fi important de subliniat importanța ecosistemelor de pajiști din zona submontană și montană pentru diversitatea erbaceelor sălbatice, acestea fiind categorizate aproape în totalitate ca pajiști de înaltă valoare naturală. De prezența și extinderea foarte mare a pajiștilor seminaturale (formate majoritar prin transformarea de către om a ecosistemelor de pădure în pajiști) este utilizate într-un mod extensiv (fără supraînsămânțări, fără utilizare de îngrășăminte anorganice și chimicale) este legată o mare diversitate a dicotiledonatelor, ceea ce conferă acestor pajiști un aspect de valoare estetică - peisagistică prin multitudinea culorilor în perioada de vegetație și înflorire, a nevertebratelor, în special a polenizatorilor sălbatici dar și pentru albine, un aspect de valoare economică, dar și pentru specii de vertebrate, în mod specific specii de păsări răpitoare de zi, barza albă, cristelul de câmp. Este foarte important de subliniat prezența a celor două tipuri mari de pajiști în funcție de modul de utilizare, respectiv pășuni (pajiști pășunate cuasipermanent în perioada de vegetație) și fânețe (pajiști cosite în perioada de vară și pășunate pe perioade scurte în special toamna). Conform datelor de statistici agricole, județul Harghita are cea mai mare extindere a fânețelor

dintre județele țării, cu o extindere de peste 160.000 de hectare, adică 25% din teritoriul județului, urmat de județul Maramureș, peste 120.000 de hectare, 19% din teritoriul județului.

Pe pagina 145 se menționează tinoave cu statut de rezervație naturală. Denumirea corectă a tinovului din Munții Nemira conform Legii 5/2000 privind amenajarea teritoriului național este Tinovul de la Plăieșii de Jos (denumirea în limba maghiară Kicsi Romlásmező).

Considerăm că este de interes deosebit Capitolul 2.8 Peisajele naturale. Cu privire la taxonomia peisajelor naturale, nu reiese foarte clar dacă termenele utilizate sunt introduse de autori sau sunt termene din literatura de specialitate. În cazul în care sunt termene din literatura de specialitate, ar fi indicată semnalarea surselor. Nu putem intra aici în detalii, însă dat fiind importanța subiectului, semnalăm câteva observații privind Peisajul montan al depresiunilor intramontane mari și cităm integral acest fragment *“ocupă suprafețe importante, asociate celor două depresiuni situate între structurile vulcanice și masivele metamorfice – Depresiunea Giurgeului și Depresiunea Ciucului. Larga extensiune a reliefului fluvial (luncă și terase), defrișarea pădurilor pe cea mai mare parte a acestora și transformarea în terenuri agricole, precum și concentrarea preferențială a așezărilor în cadrul lor, sunt trăsăturile definitorii ale acestui peisaj. Diferențierile morfologice și funcționale ale acestui peisaj sunt concretizate în numeroase geofaciesuri*

a căror amprentă definitivă este pusă fie de caracteristicile morfometrice ale reliefului (pante reduse, care inhibă procesele geomorfologice, favorizează procesele acumulative și stagnarea apei – inclusiv formarea de mlaștini), fie de cele climatice (climat rece, cu inversiuni termice frecvente și de durată generatoare de inversiuni de vegetație) ori de componenta antropică care generează structuri și procese specifice ce interferează cantitativ și calitativ cu procesele naturale”. Considerăm că trebuie menționat faptul că este vorba de niște formațiuni de origine tectonică, definite prin procese de subzidență care sunt urmate de colmatări de origine lacustră și fluvială. Pe lângă luncile și terasele fluviale, trebuie amintite conurile de dejecție și glacisurile cu întinderi foarte mari în interiorul celor două depresiuni, de vârstă pleistocenă și pliocenă, caracterizate prin pante line și continuare ajung de cele mai multe ori până la terasele 2 a râurilor Olt și Mureș. Nu este clar ce se înțelege prin “concentrarea preferențială a așezărilor”, localizarea acestora fiind foarte bine determinată de rețeaua hidrografică de suprafață și apele subterane, din acest motiv cele mai multe localități se găsesc concentrate în zona de contact dintre cadrul montan și depresiune respectiv în zona de contact între terasa 2 și lunca râurilor. Localitățile lipsesc aproape total din zona conurilor de dejecție pleistocene întinse, unde pânza freatică fluctuează și rețeaua de

ape de suprafață are o densitate redusă, la fel și din luncile râurilor Olt și Mureș cu inundații frecvente în special în perioada de dinaintea regularizărilor masive din a doua jumătate a sec. 20. Cu privire la *“pantele reduse care inhibă procesele geomorfologice”* menționăm că procesele geomorfologice se desfășoară pe toate formele de relief, iar pantele reduse caracteristice conurilor de dejecție și glacisurilor din depresiuni sunt legate de procese geomorfologice aparte, precum divergența cursurilor de apă, forme fosile de alunecări de terenuri ce au produs suprefețe ondulate. Procesele acumulative sunt și ele procese geomorfologice, care interferează puternic cu procesele biotice și antropice.

La capitolul peisaje considerăm că ar fi foarte important de menționată valoarea peisajelor culturale tradiționale atât de bine reprezentate în județul Harghita.

La Studiul de fundamentare Ariile naturale și mediul (SF 7 - MED), avem următoarele observații:

Pagina 21: *“Din perspectiva extinderii spațiale cât și a interferenței cu activitățile antropice, cele*

2 parcuri naționale reprezintă ariile protejate cu relevanța cea mai mare din perspectiva raportării la dezvoltarea teritorială a județului.”

Nu credem că acest enunț categoric este justificat din punct de vedere științific. Având în vedere extinderea foarte mare a ariilor protejate de diferite categorii, nu considerăm că este justificată oierarhizare atât de categorică. Spre

exemplu, există cel puțin 2 rezervații naturale care reprezintă atractivitate turistică comparabilă cu cele două parcuri (Lacul Sfânta Ana și Cheile Vârghișului). Cea mai mare parte a Parcului Național Călimani se găsește în județele Mureș și Bistrița-Năsăud, având în vedere poziția geografică reprezintă o relevanță mult mai mică atât pentru activități economice, dezvoltare teritorială decât cele două rezervații menționate. Compararea diferitelor arii naturale protejate necesită o abordare mai complexă, multiparametrică în opinia noastră.

Pagina 29 “Formele clasice de management ale ariilor naturale protejate de interes național, prin structuri de administrare special desemnate și prin custozi”

Terminologia *forme clasice de administrare* considerăm că este neadecvată pentru că sugerează o vechime istorică, în timp ce aceste forme de administrare au fost introduse în anul 2007 și nu se utilizează sub această formă în alte state membre ale Uniunii Europene. Un termen mai adecvat ar fi *formele inițiale de administrare*.

Pagina 30, Tabel nr. 7: planul de management al siturilor ROSCI0323 Munții Ciucului și ROSPA0034 Depresiunea și Munții Ciucului a fost aprobat prin Ordinul 1683/2023. La ROSPA0034 este indicat în tabel Ordinul 1287/2015 care este ordinul de aprobare a planului de management pentru situl ROSCI0007 Bazinul Ciucului de Jos care se suprapune pe o suprafață relativ mică cu ROSPA0034. Planul de management al sitului ROSCI0383 Râul Târnavă Mare între Odorheiu Secuiesc și Vânători a fost aprobat prin Ordinul 905/2023. Planul de management al sitului ROSCI0357 Porumbeni a fost aprobat prin Ordinul 1764/2020

Pagina 71, enumerarea problemelor generale cele mai frecvente în ariile naturale protejate, este necesară introducerea unor precizări, detaliate mai jos. Problemele specifice apar, așa cum sunt enumerate și în acest studiu, în fiecare plan de management.

Construcții neautorizate (cabane de vacanță și alte construcții) neautorizate din punct de vedere a mediului.

Incendierile de vegetație naturală se referă mai ales la arderea vegetației erbacee uscate în perioada de primăvară timpurie, care afectează cel mai grav stuărișurile formate în zone umede neutilizate agricol, dar și fânețe necosite.

Sporturi motorizate: se observă o creștere a parcului de vehicule off-road civil, ceea ce creează poluare și perturbare difuză la nivel de peisaj atât în arii protejate cât și în afara lor.

Depozitarea necontrolată a deșeurilor este un fenomen punctiform important, însă poluarea cursurilor de apă cu deșeuri solide afectează toate cursurile de apă în special în aval de localități.

Cu privire la calitatea apelor, Cap. 2.2.2, p. 89-100 considerăm că este necesară menționarea situației de poluare continuă a cursurilor de apă prin fenomene de oxidație la scurgerile din fosta exploatare a caolinei de la Harghita Băi, fostă zonă minieră doar parțial reabilitată. Poluarea apei este vizibilă pe pârâul Hoșilor (Tolvajos), de-a lungul drumului județean 138A între Pasul Tolvaioș și Băile Harghita și de pe DN 13A la podul peste același pârâu, apa/albia pârâului are o culoare gălbuie de precipitațiile cu conținut ridicat de fier. La nivel de măsurători, această informație apare în Raportul pe calitatea apelor

din România în anul 2009 (accesibil http://www.mmediu.ro/beta/wp-content/uploads/2012/05/2012-05-29_raport_2009.pdf), s-au înregistrat depășiri individuale ale limitei clasei a V-a aval iaz decantare (Fe) pe râul Chirui. Acest caz, în ciuda eforturilor anterioare de reabilitare ecologică a fostei zone miniere Harghita Băi rămâne una dintre cele mai grave cazuri de poluare la nivelul județului Harghita, care interferează atât cu turismul, cu calitatea apelor și cu domeniul conservării naturii, poluarea fiind detectabilă și la nivelul Cheilor Vârghișului, la o distanță de aproximativ 20 km de sursa de poluare.

Fülöp Otilia

Arhitect șef

Miercurea Ciuc, 11.09.2023.

Szebeni Erika

Consilier

